

NON BENE PRO TOTO...

Igre u mom srcu

PIŠE VEDRAN BENIĆ

Uz ovogodišnji povratak Magellijeva „Hamleta“, u nekoj mogućoj raspravi o scenskim prostorima Igara, Lovrjenac bi se skladno mogao uklopiti u poruku koju je nepoznat netko uklesao iznad ulaza u tvrđavu. U toj i takvoj raspravi nastavak bi mogao glasiti „Lovrjenac venditur auro“, jer je upravo „Hamlet“ na Lovrjencu bila ona predstava koja je skrenula pozornost svjetske javnosti na dubrovački festival. Vidjevši „Hamleta“ u ljeto 1952. godine, Juliette DeCreus je u uglednom londonskom časopisu „Theatre World“ zapisala da „Hamletovi jadi ne bi mogli naći pogodniju atmosferu od one unutar debelih zidova tvrđave Lovrjenac“. Bila je fascinirana (i činjenicom da se u predstavi bučno puca iz stvarnih topova pred očima publike. Nakon iduće festival-ske sezone, američki je „Shakespeare Quarterly“ u broju od siječnja 1954. dubrovačkog „Hamleta“ uvrstio među dvije najveće kazališne senzacije u svijetu. Druga je bila izvedba „Macbetha“ na tvrđavi Sv. Catherine na Bermudima.

Iako su o sceničnosti Lovrjenca već ranije pisali Lujo Vojnović, Tito Strozi i drugi, onaj koji je „Hamleta“ stvarno

„priveo“ Lovrjencu bio je Marko Fotez. Supruzi Mariji Crnobori najavio je to neposredno nakon njihova dubrovačkog vjenčanja 1946. godine. Odvevši je na tada zapuštenu tvrđavu ustvrdio je: „Tu ćemo igrati Hamleta“. Od tada je za svakog novog „Hamleta“ na Igrama, Lovrjenac nezaobilazan. Ako ne računamo Stoppardovu lutkarsku parafrazu „Hamleta“ autora Zlatka Boureka i Teatra &TD 1982. na Držićevoj poljani, usklopu programa Igara jedino je 2003. godine ansambl Brookova pariškog „Théâtre des Bouffes du Nord“ izveo „Hamleta“ na Lokrumu, bez neke veće scenske prilagodbe prostoru ispred Benediktinskoga samostana. Uz to, oni su tri predsta-

ve odigrali od 27. do 29. lipnja, dakle prije početka tadašnjih 54. D.I.JI iz sasvim banalnoga razloga - kolektivnim je ugovorom glumcima bio zajamčen godišnji odmor u srpnju i kolovozu!

Iako je po riječima kritike i publike Lovrjenac idealan scenski prostor za „Hamleta“ i Shakespearea, mnogi redatelj i glumci svjedoče da tvrđavu nije lako teatarski osvojiti. Dino Radojević, čiji se „Hamlet“ izvodio od 1974. do '78. godine, znao je reći da Lovrjenac kao tvrđavu osobno obožava, ali je teatarski često znao mrziti: „Zidovi su na nekim mjestima za predstavu preširoki, na nekim preuski. Neki su volti preniski, neki preuski, a terasa je previsoka i

gotovo neupotrebljiva.“ Slično je Vlado Habunek konstatirao kako se radnja s prve terase ni ne čuje, ni ne vidi dobro. A glumac Radko Polič, s velikim iskustvom nastupa na Lovrjencu izričit je: „Tamo kad puše onda - adio Mare. Možeš ti vikati ne znam kako, neće doprijeti do gledatelja ništa! Ali baš ništa!“ Ukratko, Lovrjenac treba znati teatarski osvojiti. Upravo je to bio izazov Paolu Magelliju. Kad sam ga intervjuirao prije dvije godine, rekao je da je pripremajući „Hamleta“ razmišljao i o nekom drugom prostoru. Ali, ustvrdio je: „Ja bih se usudio ne raditi na Lovrjencu, ali mislim da sam arogantno uzeo Lovrjenac da ga probam upotrijebiti drugačije!“

Pucanj topa, 1955.

PRIVATNI ALBUM